

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İktüzüğünün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

Covid-19 salgınının tıbbi sonuçları ve çözüm çalışmaları dünya genelinde en önemli gündemdir. Halk sağlığını kitlesel bir şekilde tehdit eden bu virüsün sosyal, ekonomik ve psikolojik açıdan ortaya çıkaracağı sorunlar için de hem Türkiye'de hem de dünya genelinde henüz kapsamlı çözüm sunulamamıştır. Milyonlarca insanın yaşamını doğrudan etkileyen salgının kamu bütçelerinde öngörülmeleyen açıklara, milli gelir düzeylerinde daralmaya ve en önemlisi kitlesel işsizlik artışlarına yol açacağı bilinmektedir. Türkiye'de 2019 yılında işsiz sayısının 4,5 milyon bandına yükseldiği, istihdamın yarım milyondan fazla azaldığı, SGK'ye kayıtlı çalışan sigortalı sayısının 2017 yılı düzeylerine gerilediği bir krizden sonra koronavirüs etkisiyle var olan durumun daha da kötüleşeceği öngörülmelidir. Bu kapsamda çalışanların işlerini kaybetmemesi için kapsamlı politikaların uygulanması gereklidir.

İşsizlik fonunun istihdamı koruma ve işsizlere geçici gelir desteği sağlama amacıyla korunması ve geliştirilmesi öte yandan daha çok işsiz bu fondan yararlanması amacıyla düzenlemeler yapılmalıdır. "Koronakrizin" ilk vakasının ilan edilmesinin ardından; Türkiye'de geçen süre içerisinde bazıları bakanlık genelgeleri kapsamında bazıları da işverenler tarafından kapatılan, üretimi durdurulan işletmelerde çalışan emekçilere yönelik destek politikaları uygulanmalıdır. Kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) koşullarında yapılan iyileştirme kapsamında, yararlanma koşulları son 3 yıl içerisinde 600 günden 450 güne ve son 120 günden 60 güne indirilmiştir. Ancak işsizlik fonu ve İŞKUR'un kapasitesi ve kapsamı yeni bir durum olan istihdam kayıplarını durdurmak ve işsizliği azaltmak için yeterli olmayabilir.

Bu bağlamda:

- 1) Türkiye'de koronavirüs önlemleri nedeniyle açıklanan genelgeler kapsamında faaliyeti durdurulan işletmelere yönelik hangi destek ve teşvik uygulamaları yerine

28/3/20

getirilecektir? Bu işletmelerin personel, kira, vergi, prim vb. giderleri için hangi düzenlemeler yapılmıştır?

- 2) Bakanlıkların açıkladıkları genelgelerin kapsamında olmayan ancak koronavirüs önlemleri nedeniyle işverenlerce kapatılan işyerleri için aynı destek ve teşvikler sağlanacak mı? Yoksa Genelge kapsamında olmayan işletmeler yararlanmayacak mı?
- 3) 25 Nisan 2020 tarihi itibarıyla (Başvuruların başladığı ilk bir ay içerisinde) kaç işveren ve toplamda kaç işçi için Kısa Çalışma Ödeneği için bakanlığınıza başvuru yapmıştır? Başvurusu olumlu sonuçlanan işveren ve bu kapsamdaki işçi sayısı kaçtır?
- 4) Kısa çalışma ödenekleri kapsamında başvuran işçi sayısı 1 milyonu geçerse işsizlik fonu aktüeryal dengesini korumak için aldığınız bir tedbir var mı? İşveren prim oranlarını arttırmayı planlıyor musunuz?
- 5) İşsizlik artışını daha öncül verilerle takip etmek ve önem almak amacıyla işsizlik ödeneği başvurularını kamuoyuna haftalık olarak açıklamayı planlıyor musunuz?
- 6) İşsizlik Fonu'nda yaşanacak kayıpları karşılamak amacıyla 2011 yılında GAP idaresine ve 2018 yılında kamu bankalarına aktarılan işsizlik fonu miktarlarını nemaları ile birlikte fona geri aktarmayı planlıyor musunuz?
- 7) Gelecek dönemde işsizlik ödeneği almayan işsizlere yönelik "işsizlik yardımı" ödemeyi planlıyor musunuz?
- 8) Türkiye'de kayıt dışı çalışan yaklaşık 10 milyon işçinin koronavirüs döneminde gelirsiz ve işsiz kalma riskine karşı bir sosyal koruma programı uygulayacak mısınız?
- 9) KÇÖ ödemelerinin zamanında ve doğru bir şekilde verilmesini ve açığa çıkacak yeni kitlesel işsizliğe uygun rehberliği sağlamak amacıyla İŞKUR'un kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve personel sayısının artırılmasını planlıyor musunuz?